

JAZZING UP ARUBA

Aruba loopt langzaam warm voor Jazz. Langzaam moet hier letterlijk worden genomen, want het omvat een periode van zeker dertig jaar. De komst van het Aruba Jazz & Latin Music Festival in de jaren tachtig en de intocht van geschoolde muzikanten van eigen bodem in diezelfde periode, hebben tezamen een waardevolle bijdrage geleverd aan het bewustwordingsproces van de bevolking. Nu hoopt muzikant Carlos Bislip het vuur nog meer op te kunnen stoken met een jaarlijkse Jazz Appreciation Month, in navolging van het initiatief van het Amerikaanse Smithsonian Institute.

Tekst: Anouska Kock

Dertig jaar geleden werd er op Aruba nauwelijks Jazz op de radio gedraaid. Veel mensen kenden het daarom ook niet. Zoals de bekende saxofonist Delbert Bernabela vertelt: "Pas toen ik ging studeren in Amerika kwam ik ermee in aanraking. Ik ging naar het Berklee College, met de gedachte daar alle dagen gitaar te zullen spelen. Maar toen ik een keer op mijn kamer zat, hoorde ik ergens beneden heel aparte muziek spelen. Ik ben gaan kijken, en zag dat er een paar studenten aan het jammen waren. Prachtig. En toen was ik verliefd."
Jazz kennen, is van Jazz houden – het zou een slogan kunnen zijn. Net zoals Delbert Bernabela, hebben veel huidige Jazz-liefhebbers op Aruba de muziek niet met de paplepel binnengekregen, maar hebben zij haar moeten leren kennen, om haar te kunnen waarderen.
"Jazz vereist van mensen een bepaald niveau van aandacht", legt muzikant Carlos Bislip uit. "Ik denk dat dit een van de redenen is waarom er op ons eiland weinig mensen zijn die het kunnen waarderen. Op grote schaal is het publiek er nog niet klaar voor. Wat ook een rol speelt, is de geringe omvang van de bevolking. Er zijn weinig mensen, dus ook weinig Jazz liefhebbers."

Eind jaren tachtig probeerde de overheid meer toeristen te trekken door middel van een jaarlijks Jazz festival, dat al gauw tot hoge roem steeg, in ieder geval lokaal. Het Aruba Jazz & Latin Music Festival was vijf jaren lang een groot succes, en bracht veel eilandbewoners in contact met de verschillende Jazz-stijlen. Na verloop van tijd zakte de organisatie echter ineen. In 1996 werd het laatste festival gehouden. "Ik denk dat het veel te maken had met slechte planning en verkeerde beslissingen van de directie. Ze zijn te groot begonnen, waarschijnlijk omdat het in eerste instantie bedoeld was voor toeristen. Ze wilden uiteindelijk te veel met een te klein budget", zegt Doctor B, presentator van het Jazz-radioprogramma Night Moves bij Radio Kelkboom. "Soms praten we er nog over, in Jazz-kringen. We hebben veel ideeën voor een nieuw festival. Maar de organisatie van zoiets kost veel werk en veel tijd."
Onlangs overigens, kondigde de Entertainment Group aan dat zij voor het weekend van 18 en 19 augustus aanstaande een Jazzfestival zal organiseren, een nieuwe, waarvan het de bedoeling is dat zij ieder jaar weer terugkomt. Het Caribbean Sea Jazz Festival, zoals het evenement heet, zal plaatsvinden op verschillende podia in Cas di Cultura. De optredens zullen elkaar overlappen, naar het idee van het North Sea Jazz Festival in Nederland. Delbert Bernabela kijkt er zeer naar uit: "Dit wordt het eerste grote festival waar de bulk van de artiesten lokaal is. Bij voorgaande festival was het altijd zo dat er veel internationale gasten waren, en slechts een paar Arubanen. Nu is dat juist omgekeerd."

ARUBAANSE JAZZ
Sinds de intocht van Arubaanse geschoolde muzikanten, een beweging die startte in het midden van de jaren tachtig, heeft Aruba niet alleen nader kennis kunnen maken met Jazz, maar heeft het eiland zich ook mogen verblijden met het ontstaan van een geheel nieuwe Jazz-stijl, namelijk Arubaanse Jazz. "Wij waren een beetje pioniers", zegt Delbert Bernabela. "De meeste van ons hadden op het Berklee College gezeten – dat is van oudsher vooral gericht op Jazz. Eenmaal terug op Aruba, zelf studeerde ik af in in 1983, richtten we onze eigen groepen op, en daar hielden we concerten mee. We hebben toen veel nieuwelingen kunnen stimuleren. Er was bijvoorbeeld de groep Eight Notes van Ruben Geerman. En Jazz Unlimited, die was van mijzelf. Later, toen ook Carlos Bislip terugkwam van zijn studie in Amerika, zijn we gaan werken aan een fusie van Amerikaanse Jazz en Arubaanse muziek. Dat werd Arubaanse Jazz."
De fusie van stijlen en klanken is een wezenlijk kenmerk van Jazz-muziek. Sinds de geboorte van Jazz aan het begin van de twintigste eeuw in het Amerikaanse New Orleans, hebben er continu vernieuwingen plaatsgevonden. Iedere decennia kent zijn eigen stijlen, van de Swing en Bebop van de jaren veertig tot aan de Neo Jazz en Salsabop (of Latin Jazz) van de moderne tijd. Deze flexibiliteit van Jazz is misschien wel één van de belangrijkste redenen waarom zij zo gemakkelijk integreert in verschillende landen en culturen. Jazz staat musici toe om andere stijlen te verwerpen en nieuwe stijlen te ontwikkelen. Jazz heeft daardoor verschillende kanten.
Geen ander die dat beter weet dan Doctor B, die op Aruba bekend staat als de stem van Night Moves, het radioprogramma dat hij al sinds 1989 wekelijks uitzendt via Radio Kelkboom, op zondag en woensdagavond. Doctor B – die overdag gehuld gaat in een witte doktorsjas en alleen in zijn vrije avonduren achter de mixtafel zit – kan met recht worden omschreven als Jazz-fanaat. Het is voor hem een lifestyle geworden, zegt hij. "Jazz is mijn leven, naast mijn andere leven. Ik heb thuis een kleine geimproviseerde studio waar ik de uitzendingen opneem. Ik vermaak me daar ontzettend mee. Als ik boven in mijn studio zit, vergeet ik wat er buiten gebeurd. Jazz is helend, ontspannend en het houdt mij in balans. Vroeger, nu niet meer, hoor, sliep ik zelfs met muziek, uiteraard met Jazz. Ik luisterde en bleef luisteren en genieten, maar kon dan weer niet slapen omdat de muziek aan stond..."

Doctor B en zijn Jazz-vrienden behoren op Aruba tot een zeldzaam ras. "Vijf procent", antwoord hij op de vraag of hoe groot hij de omvang van de Jazz-liefhebbers in relatie tot de totale bevolking inschat. "We vormen een kleine kring, iedereen kent elkaar. Aruba is klein; als je niet van het eiland afkomt, ontdek je ook niet veel dingen. Daarom zijn er denk ik zo weinig mensen die Jazz kennen en waarderen."

JAM 2007
Het idee om de Jazz Appreciation Month naar Aruba te brengen, ontsprong bij Carlos Bislip in 2006, toen hij in New York een conferentie bijwoonde van de Internationale Vereniging voor Jazz Onderwijs (International Association for Jazz Education, IAJE). Een vertegenwoordiger van het Smithsonian Institute hield daar een voordracht over hoe en waarom de Amerikanen enkele jaren terug de Jazz Appreciation Month hadden gelanceerd. Tevens werd verteld dat initiatief in de loop der jaren steeds grotere navolging had gekregen in andere landen. Meteen na terugkomst uit New York, stroopte Bislip zijn mouwen op om JAM Aruba 2006 te organiseren. Voor het jaar 2007 staat wederom een speciaal concert centraal in de activiteiten. Het evenement wordt gehouden op zaterdag 28 april aanstaande in de hal van de Biblioteca Nacional aan de George Madurostraat. De aanvang is acht uur 's avonds. Meer informatie hierover is te vinden op www.bibliotecanacional.aw. Voor meer informatie over het concert van augustus 2007 kan men surfen www.caribbeanseaJazz.com.

Wekelijks op de Arubaanse radio:

JAZZ EXPRESS
Zondag
20.00 - 22.00 uur
Radio Galactica
Giovanni Muller / Tendo Boekhoudt

NIGHT MOVES
Zondag
00.00 tot 01.00 uur
woensdag
21.00 tot 22.00 uur
Radio Kelkboom
Doctor B

JAZZ VOOR ARUBA
Vrijdag
21.00 tot 22.00 uur
Ray Murray
Radio Kelkboom

JUST JAZZY
Zondagmiddag
17.00 tot 19.00 uur
Jani Croes
Canal 90